

ZOMBOR és VIDÉKE.

A BÁCS-BODROGH-MEGYEI EGYESÜLT ELLENZÉK HIVATALOS POLITIKAI KÖZLÖNYE.

Megjelenik hetenkint kétszer: **Vasárnap és csütörtökön.**

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

A bajai utcával szemközt Falcione-féle ház,
hova minden, a lap szellemi és anyagi részét illető közlemények
intézendők és minden díjak fizetendők.

Felölös szerkesztő:

Dr. MOLNÁR GYULA.

Előfizetési árak:

Egész évre 8 frt — Félévre 4 frt — Negyedévre 2 frt.
Néptanítónak egész évre 6 frt. Félévre 3 frt. Negyedévre 1.50.
Egyes szám ára 10 kr.

A Szápáry-kormány bukása.

Bel- és külföldi sajtó egyaránt az egyház politikai kérdésekkel köti össze a Szápáry-kormány bukását.

Majdnem egyértelmű az a felfogás, hogy a kabinet és a korona között nézeteltérés forog fenn a kötelező polgári házasságra nézve, hogy e miatt kellett Szápáry grófnak beadni a kabinet lemondását.

A többség kebelében beállott forrongást is az egyházpolitika idézte elő.

Mintha csak egyszerre hullott volna a magasból a kötelező polgári házasság eszméje, a mely fölött még csak most van módjában koronának, kormánynak és majoritásnak véleményt formálni.

Mikor Szilágyi Dezső a kabinetbe lépett, — palam et publice hangoztatta reformszándékait, melyek között a kötelező polgári házasság eszméje első helyen csillogott.

Akkor se korona, se kormány, se főpapok, se Róma nem ütközött meg ezen, s egyszerre most lett ez a kérdés akuttá, midőn senki a világon nem bolygatta, s mikor egy Szilágyi-féle nagyhangú szóval a parlamenti többség újra beérte volna.

Ha szabad volt Szilágyi Dezsőnek a kötelező polgári házasságot a cabinetnek léptekor megígérni, szabad lett volna Szápáry grófnak is az ígéretet fölmelegíteni. Igérni sokat lehet.

Ha csak azon mulik a válság, hogy ő Felsője nem akarja a kötelező polgári házasságot sanctionálni, Szápáry gr. cabinetje s többsége pedig akarja: ez valami nagy nehézséget nem gördített volna a kormány útjába.

Egyszerűen azt mondotta volna Szápáry a királynak:

Felsője, vannak liberális eszmék, melyek megvalósítása elé nem lehet akadályokat gördíteni. A kötelező polgári házasságot a kormánynak programjába kell venni, de a mi a megvalósítását illeti, azt bőlesen a jövő századra lehet bízni.

És ezzel a válság véget ér vala.

Mert hiszen az anyakönyvek állami kezelése elé

különbön se gördít nehézségeket a korona, az meg unostig elég egyelőre az elkeresztelési háborút megszüntetni. Mindebből mi következik?

Az, hogy tévedésben vannak azok, a kik Szápáry s cabinetje bukásának okait az egyházpolitikai kérdésekben keresik.

Szápáry gr. nem most referált először e kérdésekről a királynak, s nagyon régen tisztában lehetett az iránt, hogy mibe megy bele a korona, mibe nem?

És ha a kötelező polgári házasság iránt oly nagy ellenszenvet észlelt volna az udvar körében, a milyen még egy kormányt is képes megbuktatni, akkor gondoskodott volna arról, hogy ez a kérdés még vagy tíz évig aludja édes álmát az ígéretek puha párnáin.

Minthogy pedig kormányválság van, — a melynek azonban nem lehet okát a kötelező polgári házasság fölötti nézett eltérésekben keresni, enél fogva tehát lássuk, miből eredt az?

A vesébe látni senkinek nem adatott.

Annai bizonyos, hogy a király megharagudott a Hentzi-affair miatt a tehetetlen Szápáry grófra s még inkább Szilágyi Dezsőre, a ki egy szóval se tudta a Hentzi-koszoru ügyét védelmezni az ellenék tüzes támadásaival szemben s egészen magára hagyta Szápáryt.

Az is köztudomású, hogy a királynak nem tetszik Magyarország rajongó hódolata Kossuth iránt.

Sőt mondják, hogy a fő- és székváros azon ténye, melylyel diszpolgárává választotta Kossuth Lajost, nagyon kellemetlenül érintette.

És hogy az udvar nem képes beelőlni magát a magyar nép ama nemes gondolkodásába, a melylyel össze tudja egyeztetni Kossuth iránti háláját a király iránti loyaltással, azon sincs mit esodálkoznunk.

Mi azonban mindezt sem tartjuk a kormányválság kizárólagos okul.

Lenne csak Szápáry gr. genialis, nagyszellemű, lángelkű államférfi, — ki az uralom gyeplyőit a nagyhatalmak szemében is elég méltóságteljesen tudja kezében

tartani, a kit saját pártja becsül, a kit az ellenzéknek is tisztelni kéne, — akkor sem a Kossuth-kultusz, sem a Hentzi-affair által előidézett keserűségek nem lettek volna rá nézve válságosak.

Ámde hiszen Szápáry gr. egy tehetetlen, korlátolt s kormányzásra képtelen ember, a kit Tisza Kálmán állított az ügyek élére azért, hogy belőle engedelmes bábot formáljon — magának, minél fogva egészen világos, hogy ennek a kormányelnöknek rövid idő alatt buknia kellett.

Azt azonban ne kívánja senki, hogy a bukás ilyen okaira nézve a nyilvánosság a korona részéről nyerjen információt.

A korona nem írhatja a hivatalos lapba, hogy „Kedves Szápáry gr.! ön képtelen Magyarország ügyét kormányozni, mehet.” — kell tehát valami ürügyet föltalálni, s ilyenül támadt kapóra a kötelező polgári házasság.

Mesebeszéd tehát, hogy Szápáry gr. fog az új cabinet megalakításával megbízatni. Udvariasságból lehet ilyesmit elmeletni, még odáig is elmehet a királyi courtoisie, hogy meg is kísérelteti azt Szápáryval, de hogy annak valami komoly eredménye lenne, az józan ésszel nem képzelhető.

Szápáry gr. kilökötett már egy ízben az ajtón, bejött az ablakon, most azonban nem fog többé visszajönni.

Az sem nehéz kombináció kitalálni, hogy ki lesz az utódja?

Hát hisz nem lehetetlen, hogy Kállay, Kálnoky, Khuen-Hederváry, Wekerle vagy Széll bizatik meg cabinet-alakítására.

De hogy ezek az urak olyan providentiális államférfiak lennének, s annyira értenének ahhoz a rendkívüli nehéz föladathoz: Magyarország kormánjának élén megállani: senki eddig nem tapasztalta.

Legyenek azonban egyenként „félistenek” — ők egy hatalmas parlamenti ellenzékkel állanak szemközt, támaszkodván egy kívül-belül kopott, elv nélküli, konz-

A „Zombor és Vidéke“ tárczája.

Emlékezés Katona József-re.*)

— Születése 100-ik évfordulója alkalmából. —

Száz év előtt — viharos éjszakában

Vandorlott gondoztán Thália;

És Melpomén'nek színt' olyan hazitlan

Kellett testvérivel bujdosnia . . .

Ekkor főn a magasban hirdelen

Csillag tüze lángolt ki fényesen,

Utat jelölve utatlan vadonban,

A két bús testvérét kivezetve onnan.

A csillag fénye nőtt nagyobbra váltig,

S mindegyre oszladott az éjszótét,

Miglen vakító nap tüzes sugárát, —

S üdvös melegét árasztotta szét.

Koldusbottal kezében Thália

Nem vandorolt többé, volt otthona,

S a magyar Melpomene szárnyra kelve

Föltört eleddig nem ismert egekbe . . .

Száz év előtt ő! »Bánk-bán« alkotója!

Kigyult csillagként a Te szellemed

Jelent meg a magasban, hogy megóvja

A bujdosó magyar művészetet.

Magyar Shakespere! Lelkednek fénye nőtt

Oly nagyra, hogy a multat és jövőt

E nap táplálja üdvös melegével,

És Melpoménékné trónja benne székel.

Dieshymnus annak, ki fölszínre hozta

Nyelvünk gyémántját, s drágakincseit:

A káprázatos ragyogás okozta,

Hogy elvákítá kora szemcseit . . .

* Szavaija s ma este tartandó „Bánk-Bán” színi előadást megelőző Katona-ünnepélyen Laczó Aranka k. a. szerk.

Sok évig tartott — míg hozzászokott:

Szemlélni e csodás fényoszlopot;

S midőn forrást már rég eltemette:

Akkor kezdett gyögyörre lenni benne.

Ó halhatatlan költő! lépj ki bátran

Mohlepte sírodból s tekintis ide!

Kinek születéskor föld sárában

Nyomorra bűt kellett tetéznie: —

Nézd Tháliát, — miként alkotja meg

Szent hevülését, — nagy eszméidet:

Nézd a hű Bánk im véres tettere készül,

Meindát nézd, mint hull alá egébül!

A század, mely fölöttünk elviharzott

Csodás tanulságot hagyott reánk.

Születéskor honn valott kudarcot,

S bukott fővárosunkban Tháliánk.

Száz év után még idegenbe is

Csatákat viv és győzelmeire visz, —

Bánk-bánnal szállva hősi útközre:

Bécs büszke »Burg«-ja meghajol előtte.

E századot, — mely bölcsödöt takarja —

— Feledve annyi gyászos viharát, —

Éld át velünk s bizvást meglátod abba!

Az ellentét csodáját, mely reád

Sugározatja az elismerés

Minden dicsőségét, mely mind kevés

Méltátni Bánk-bán nagy megalakítóját!

Emlékedet évezredek megóvják.

Amaranth.

Az 1848—49. országos ereklyetár.

„El ne feledjé a mért,

A hol érted a bátrak elesetk.”

Ezt a verset dicső Vörösmartink fordította angolból és tette közzé az ötvenes évek elején; és akkor mindenki tudja, hogy kinek szól és mit jelent ez?

Olyan sor ez, hogy keretbe kellene foglalni, hogy minden

magyar ember szobája falára függessze föl örökös figyelmeztetül.

Mert lehet valaki a fönnálló törvényes alap becsületes hive, az uralkodó háznak, a monarchiának legtanorithatlanabb védője, lelkesedhetik a királyért, hívének, hogy Ferencz József érdemesebb arra, mint Mátyás óta bármely előde; de nincsen olyan ár a miért szabad volna föladnunk a 48—49-iki küzdelem emlékét, mert viszont ez a küzdelem képezi négy század óta lefolyt életünk — sőt talán egész történetünk — legdicsteljesebb korszakát.

Mert illő hála és kegyelet Bethlen, Boeskey, Thököly, Rákóczy neveinek, de mindezek diadalai nem voltak teljesek. Egyedül csak a 48—49-iki mérközés bizonyította be, hogy erősebbek vagyunk Ausztriánál.

És ha, mert ennek el kell következni valamikor, tán közlebb, egy nagy nemzetközi háború után, e monarchiában nemcsak a politikai, de a katonai vezetés is a mi kezünkbe kerül, ennek a szerencsés, természetes fordulatnak is a 48-iki cselekvés tette le az alapját. Ebből a fölfogásból indulva ki, hiszem én, hogy eme fényes korszak emlékének művelése egyáltalán nincs ellentétben az uralkodóház iránt elvállalt kötelezettségünkkel.

Biztató tünetnek tartom annál fogva, hogy az ifjabb nemzedék ez idők kultuszának, mintegy állandó templomot igyekszik emelni, összegyűjtve az erre vonatkozó emléktárgyakat.

Sokszor eszembe jut egy hajdani gazdasági szaklapnak remek jelszava:

»Hozzunk mezőgazdaságunkba helyes arányokat.«

Helyes arányokat. Igenis, az elvet kell szembe előtt tartania a legzadagabbat népeknek, de annálkább a szegényebbeknek. Ne szörjök ki a mi kevés pénzünk, a fölöslegekre vagy a kevésbbé sürgősre. Tartsunk helyes egy-másutánban, mi a lehetségesabb? és ezt szerezzük be legelőbb.

Egyes városok monográfájára, egyes szakmak leírására, a miket senki nem olvas: immár sok ezreket, tán százezeket meghaladó összegeket adtunk ki eddigelig. Hogy a juhásznak milyen a görbe botja, hogy a halásznak milyen a varsája, pi-

után leskelődő többségre, mely nem szívesen exponálja magát senki fiáért.

Mifele kiltatásai lehetnek tehát Kálay vagy Wekerlének szemben ezzel az ellenzékkel?

Tan szájköszörről fogja moresre megtanítani, behozván a cloture-t?

Tan új választások után fogja megtörni erejét?

Vagy gondoskodni fog arról, hogy holmi külső affairék az országban ne támadjanak?

Mindez abszurdum!

Ez a hatalmas ellenzék, mely ellenállhatatlan szellemi erővel rendelkezik, melynek élén egy lángelkű, geniális, kormányzásra hivatott férfiú gr. Apponyi Albert áll, — egyik kormányt a másik után fog elsoportni s gyarló parlamenti alkotásról ne átmodozzon senki addig, míg ez az ellenzék Apponyit ismeri vezéréül.

Igy tehát — akárhogy hangoztatják is a felhívatalos lapok, hogy Apponyi gr. messze esik minden kombinációtól, hogy még csak meg sem kérdi a király véleményét, — és semmi esetre nem fog kormányra hivatni; — a végre mindezen válságos dolgoknak az lesz, hogy egy elfogulatlan, egy igazán hazafias érzelű, valóságos belső titkos tanácsos oda fog állani a király elé azzal, hogy: Felső! Apponyi gróf nélkül kormányt alakítani ma már hiu erőlködés. Apponyi nélkül lehet indemmity megszavaztatni, budgetet letárgyalni, folyó ügyeket elintézni, de az annyira óhajtott reformokat ő van hivatva megvalósítani, s az ellenzék elég elszánt, hogy mindenki mással szemben folytassa író hadjáratát.

Lehet, hogy a korona e bőcs tanács elöl, — a Szápary által fölszított érzékenység folytán egyideig kitérni iparkodik, — de ugyan meddig lehet eltagadni a napot az égről?

Összegyűzők a mondottakat.

Miért bukott Szápary gr.?

Mert egy hatalmas lángész ellentárlhatatlan előnyomulását föltartoztatni többé képes nem volt.

Szápary s cabinetjét az ellenzék buktatta meg.

De ez az ellenzék ma: gr. Apponyi Albert!

A válság megoldása. A Szápary-cabinet bukása befejezett tény. Szápary ugyan eget-földet megmozgat az udvar kegyelme visszaszerzése érdekében, de ez neki sikerülni nem fog. A cabinet megalakításával, egy politikai szempontból szintelen a vállatferő fog megbízatni. A megalakulás heteket fog igénybe venni, a mely alatt a legkülönbözőbb variatiookban fogják a lehetséges és lehetetlen kombinációkat olvashatni. Ez alatt a liberális párt is meghalhat s a cabinet megalakításával megbízott államférfi új jelszó alatt új kormányt fog alakítani az eddigi kormány s nemzeti pártból. Ez új párt fogja az új cabinetnek a többséget biztosítani. Ez azonban nem lesz fusó, mert a nemzeti párt elveinek teljes integritásával fog az új jelszó alatt alakuló pártba lépni s csupan nevet adozza föl. Az új cabinetben Apponyi gr. és Horvátszki jelentékeny ressortot fognak képviselni s Apponyi gr. rövid idő alatt a kormányelnökséget is átveszi.

Délvidéki — bankócsinálók.

A budapesti ítélőtábla büntető tanácsa nagyérdékű és annak időjén meggyekben nagy senszátiót kellett bűnperben fog legközelebb határozni.

pája, dohanytörő kostöke: ez talán mégis oly ága a tudásnak, melynek művelésével még nem vetjük meg nemzeti létünk, függetlenségünk alapját, sem pedig az európai tudományos világot mozgató nagy kérdések megoldásának dicső versenyében részt nem veszünk.

A létré val jó kuzdelm lazás versenyében munkálkodói már a későbbi ivadéknak szüksége lesz arra, hogy lótas-lutása közben olykor megállítsa, a főnnebb idézett fölirat, melyet az allandó országos ereklyetár homlokzatára vélnék fölveszendőnek, nagy arany betűkkel:

»El ne feledd a mezőt, a hol érted a bátrak elestek.«
És erre éppen olyan hely volna legalkalmasabb, a minő éppen kérdés tárgya is lett, a városliget előtti király pavilon. Távolság a város úr zajtól, az üdülés, ábrándozás e kedvelt menhelyén a szemlélődő épen a kellő hangulatot és időt nyeri az emlékek fölötti kegyeltes elmélkedésbe való elmerülésre.

Talán csak fölösleges mondanom, hogy a budapesti városliget értem?

De talán még se; mert különös az, hogy a természeti törvényeknél merőben ellenkező jelenségű találkoznak az új órában. Hogy a gyengébb tudja legyőzni az erősebbet, a kisebb a nagyobb, a személyes helyi érdek az országosat, német Esztergom Budapestet, Arad, Kolozsvár Budapestet.

Mert ez utóbbi két város is gyűjténi kezdi a 48—49-i szabadságharc emléktárgyait. És ez föltöbbé dicséretes, nemes igyekezet. Minden nagyobb környekkel bíró magyar városnak ezt kellene tennie. Nem azért, hogy a mi az örökké emlékezetes időből fenmaradt, mindent összegyűjtésnek s összeszedett egy azonos tárgyú egész pirámisokat állítsanak. Más a személyes, családi, vagy országos ereklyetár. E zászló száz darabra tépve, lehet ereklyéje száz családoknak. Az országos gyűjteményben élér, ha egy tárgyú oly példány van meg. Ha az ország több vidékének nagyobb központján alakul egy-egy gyűjtő szervezet, a siker nagyobb lenne s az országos gyűjtemény teljesebb lehet, mintha a gyűjtés csak egy központból indul ki.

Érdeklődéssel várjuk a budapesti tábla jeles tanácsának nagyfontosságú határozatát e romantikus bűnperben, a melynek színelve meggyékné déli része.

Ki Bács megye bűnügyi statisztikáját figyelemmel lapozgatja, a büntető codex minden nemével fog találkozní. Nem lehet meggyékné még e tekintetben sem egyoldalsággal vádolni. De még e czífra gyűjteményben is fel fog tűnni a figyelmes olvasónak a délvédeki bankó csinálók s bendentiosus romantikus bűnperre.

Hollottak mar Önök kérem romantikus bűnperre! Bizonyára csak a regényből ismertek eddig. Magam is úgy hittem, hogy ez csak ott járja. De ime meggyőződésem, hogy a nem codicifál bűnvádi eljárással bíró jogállamban, — mint ezideig sajnos a miénk — romantikus bűnpercek is létezhetnek.

Ilyen a délvédeki bankócsinálók bűnperre. Keringő mende-mondák képezik alapját és kiindulási pontját. Nép-mesék példajára keletkezett egy szöbeszéd s mint a költő meséje szájról-szájra járt és hatalmas bűnperre nőtte ki magát idővel.

Járt a fáma: Német-Palánka és vidékén hamis pénz van forgalomban. Eleintén csak a falu gonosz nyelvű piaci kofája beszélte ezt. Később azonban már a reggeli miséről haza térő ajatos öreg asszonyok is suttoztak valmit. Rövid idő múltán, de már a falu bírójá, majd maga a jegyző, aztan persze már a városi nép is beszélte, hogy suttozt valmit a falusi nép. Később már a szolgabíró mondogatta a járásbíróknak, ki már ismerte a nagy titkot és magasban körökné bemondogatta és így szélesebb meg szélesebb körökben, addig mondogatták a városiak, hogy valmit mondogattak a falusiak, meg a falusiak elhitték, a mit mondogattak a városiak. S így elvgre elfutott e szöbeszéd az újvidéki ügyességi ajtóhoz is, hol bebocsájtást nyert és hitlere talált.

Kiadott tehát a parancs: a y o m o z n i. Mozgósították az igazságszolgáltatás minden közege Csendőrség, rendőrség, vizsgálóbírók és járásbírók nagy apparatussal actióba léptek. „Mindenkí gyanus ki e világon elvott a jelszó. Lefogták egy csapat jómódu parasztagdát: jegyzőkönyveztek napokon, esteleken át; íveket és rizsmákat írtak tele. Hangya szorgalommal és fogdijas buzgalommal hordták össze az anyagot, a melyen felépült e romantikus bűnper. Kiküldteték a bpesti kir. törvényeszek. — mint pénzhamisítás ügyekben illetékes bíróság — egy fenítő tanácsa Újvidékre, a mely 10 napon át folytatott vegtárgyalás után meghozta bőles ítéletet. Negyvenkét vadottat bűnösnek mondott a bír. 206. §. 2.) pontjában ütözök esleklény, hamis pénznek forgalomba hozatala miatt. Ket és felévi meg négy és felévi szabadság veszítési büntetéseket mért a jómódu paraszt emberekre a marasztaló ítélet.

A mi engem ezen bűnpernél annyira leköt, az nem csak a bűnper anyaga maga, de annak bűnvádi elbírálása is. Elmondom tehát röviden mire alapított a bíróság marasztaló ítéletét és mily módon bíratta el a bűnper anyagát.

A bíróság ítélete alapjául ama legendaszéru elbeszélést vette, melyet úgy a körvadi indítványában, mint az elnök a tényállás kifejezésében, valamint az ítélet az indoklásban híven reprodukált.

Hol volt hol nem volt, valahol a Banában, de különösen Mitrovicza és környékén a 70 es évek elején — így regéli az ítélet — hamis állam és bankjegyek jöttek volna forgalomba, melyek készítője állítólag Frischmann Fülöp volt. A pénzhamisítás tekintetében — folytja a szöszert az ítélet indoklása. — megállapított hírnevet

Hogy akár egy család, vagy egyes ember, akár egy város kegyellettül tartson falai között szabadságharcunkból fennmaradt és kétségtelenül hiteles néhány darab emléktárgyat, fegyvert vagy ruhadarabot, esetleg egy kis muzeumot effélékből, a mint hogy ez így is van, ez ellen soha senki kifogást nem tehet. De vajon ki tartana helyes választásnak, ha annak idején az alapítók a nemzeti muzeumot nem a fővárosban, hanem például Brassóban állítják fel? Egyedül azon érve támaszkodva, hogy — legyen valamije Brassónak is?

Ugyan ezen érv hangoztatása mellett az akadémiát lehetne Pozsonyba, a nemzeti színházat Temesvárra, az országgyűlést Újvidékre, a múcsarnokot Debreczenbe helyezni. S így tovább.

Agyafutó okoskodással lehetne alkalmazni a régi gazdak amaz elméletét, hogy jobb, ha szanaszét van a bírtok, mert ha a jég elveri egyhelyütt, a többi menten marad. De talán már ma nem szükséges bővelhenni bizonyítani, hogy mi a nagy központ fontossága a nemzetek életében? Német és Olaszországot csak azért lehet századokon át apró darabokra szakadozottságban és megalázó helyzetben tartani, mivel az egység legfőbb és legerősebb kapcsa — a nagy központ — hiányzott mindegyiknél. Kiszámíthatatlanul szerencsés körülmény, hogy hazánkban van egy oly központja, mely most már nagyságánál fogva is kizár minden versenyt, a többi városok részéről. Ez a főváros az egész országé, annak minden egyes lakóra a Kárpátoktól az Adriáig ezt a magának tekintheti, büszke lelét rá, csak úgy mint maga a budapesti lakos.

Itt kell tehát központosítani mindent, a mi mindnyájunké egyaránt. Mind azt, a mit latni érdemes, tanulságos. Elnököfoga természetesen a szabadságharc emléktárgyainak csarnokait is.

Mert a földolog mindenben az, hogy a mi országos közintézmény, a mi oly természetű, hogy egyaránt kell kihatnia, mint a nap sugarainak, az ország összes tájaira, a nemzet egész egyetemére: annak a fővárosban a helye, mert csak itt egyedül e helyen teljesítheti e fönnb jelezett feladatát. Legyen a vidéki városoké mind az, a minék értéke, mivel nem növekednek, ha itt volna a fővárosban; legyenek ott a szorosan helyi

és járlasságot örököl Frischmann család egyik tagja János Belgrádba költözött, a hová ő később Teréz nővére is követte. A Belgrádban történt meglepedés után Frischmann Jánost bizonyos esodaszéru nimbus vette körül és ez ösztökélte őt hamis állam és bankjegyek készítésére. Minthogy azonban ezen terve keresztülviteler szövetséges társakra volt szüksége, maga körül gyűjtötte a Frischmann család mindazon híveit, a kik már a multból tudták, hogy a Frischmann család a pénzhamisításra kellő jártassággal bír. Ugyan ezen időben élt Belgrádban egy Tuzsz Robert nevű egyén, a ki értett a fenyekepszéthez és a ki köztudomás szerint szintén hamis állam és bankjegyeket hozott forgalomba.

Ithon a nép között a Frischmann testvéreknek regeszéru híre volt. Oly nagy lett a hamis pénz általi megzavargodás vagy egyesekben, hogy tömegesen lezaratodokoltak Belgrádba, felkeresni Frischmann Fülöpöt. Ezek azon létszemben, hogy János és testvére Teréz előbb is bűntársai voltak Fülöpnek, de egyuttal tudva azt is, hogy a pénzhamisítás mesterségét csakis Fülöp ismerte, nem tuktak, miszerint ők Fülöpöt keressék, egyenest oly ezébből, hogy attól hamis pénzt szerezzenek s egész nyitán tudokoltak Fülöp holtartózkodását.

(Folyt. köv.)

Megyei s helyi hírek.

Kinevezés. A m. kir. pénzügyminiszter Mihályovits Igné a zombori IV. oszt. adóosztályt a mozókövesdi kir. adóhivatalhoz III. oszt. ellenőre nevezte ki.

Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter, Ránkovits Vukoszlav, ki mult évben végezte kitűnő sikerrel a zombori szerb közp. adó, kinevezte tanonőve a titeli államilag segélyezeti elemi iskolához.

Pályázat. Prigl.-Szt. Ivián közszépen egy tanítói állás betölténde. Javadalmazása 450 ft szabad lakás és 5 öl fa.

A zombori fogyasztási egylet tagjai szép télnek néznek elébe, mert az igazgató tanács gondoskodott már jó borokról is; legnap szerdán nem kevesebbet mint 8000 litert helyeztek az egyleti pinczébe. Adj isten most még minden tagnak egy jó kövér disznókat, hogy annál jobban lehessen élvezni a kitűnő borokat.

Az ágost. evang. híveknek tudomásul adatik, hogy november 13-án délelött 10 órakor az e ezéira kibérelt helyiségben isteni tisztelet fog megtartatni, melyre a tiszteit hívek ezennel meghívattak. Korossy Kálmán ág. ev. ut. felkész.

Városunk hírneves fiát dr. Schmitt Jenő filozofust ismét kiuntetés érte. Egy kiváló diák Dr. Michelsen ajtoltta neki munkáját, mely nemet nyelven: „Neun Träume, Eine Einleitung“ ezim alatt Jausen-nel Lpessiben jelent meg. Az ajánlás így hangzik: „dr. Eugen Heinrich Schmitt mit dem Verfasser „der Goethe Christ in Goethe des modernen Menschen“ in Bewunderung und Freundschaft gewidmet.“ A jelzést mintha ép oly mély, mint egy-szerű és kedves alakban ügyezték az elég tisztelt és szellemi formájának képek és parabolák alakjában nepszerű kifejezést adni. Legzsebbe a könyvben a „Babylon bukásáról“ szóló profetia elbeszélése.

Esküvő. Karázy József vármegyei árvaszéki elnökévé folyó hó 12-én vezetett oltárhoz Frey Panni kislányt.

Esküvő. Tautner Ottó helybeli ezúkrás f. hó 8-án vezette oltárhoz Krizmanits Vilma kislányt.

Vásár. A zombori országos vásár, mely folyó 20. és 21-én lett volna megtartandó, a kolera járvány miatt elhalasztották.

Fogyasztási adóberlet. A zombori fogyasztási adókért, meg az itál-és kizárólagos szeszmentes jogosságáért Steinberger Hermann kalocsai lakos a mult heten tartott árverésen 120000 ft-ot évi lert fizet. A kinevált 112000 ft-ot követelt a város pedig eddig csak 109000 ft-ot fizetett.

Uj doktor. Dembitz Matyas ő moroviczai születésű, a zombori főgymnazium volt tanítványa e hó 5-én Orvostudorra avattattott.

éredékű tárgyak. A ranki időszakos székfórrás maradjon Ránkon, a radnai szent zsup maradjon meg Radnának, Hunyadi Matyas szülőháza Kolozsvárnak. De hogy legsúlyosabb példakkal éljek: mi értelme volna annak, ha például a francziák a nagy Napoleon sirtját nem Párisban, de valahol Perpignanban vagy Corsicában építik meg? Hat néhány ember oda is elmenne at megnézni, de van e értelmes ember, a millióból, a ki éven át Párisba megfordulva, meg ne tekintendé annak legnagyobb nevezetességét, legérdekesebb látványosságát, ha semmi egyébre nem jut is ideje?

A mi jelentőségénél vagy méreteinél fogva kiváltké a vidékiesség keretéből, a mi közérdekű, annak a központban a helye. Példának ókaért az esztergomi bazilika, a primas palotája, udvara most csupan csak Esztergomé; ha pedig az Budapesten volna, akkor az egész országé lenne, és pedig megtisztazódott értékben. A fővárosban ma már egyszer életében a legszegényebb ember is megfordul; nem jobb-e, ha itt meg kell mind azt együtt, a mi a nemzet szellemi, erkölcsi nagyságáról, vagyonságáról tanuskodik, mintha keresztul kosul, össze-vissza kellene járni az egész magyar birodalmat, hogy ez elzött mondjuk elásott — kinécselt föltalálja?

Az 1848—49-i szabadságharcra emlékeztető tárgyak gyűjtésére is tehát emlemler a fővárosban való.

De mi okból most mindezeket elmondani? Etyeiföld azért, mert mostanság nem egy más kérdésben is elvibe lép a helyi érdekek követelése a központ jogos, észéru igényeinek rovására.

Másrészt azért azért, mert a nemzeti érzelület egyenesen káros hatásúnak tartanám, ha a szabadságharci emlékek tartalma magánylaldattá tórpulve, legyen e becses emléktára országos intézmény; templom, a hová mint ilyen szent helyre, léphessen be mindenki.

De hiszen mindez oly természetes, világos — minék mind-zsekkért szót vesztegetni?

Vajha úgy lenne . . . Vajha e fölszólalással nyílt ajtót törtem volna be!

Vajda János,

Árverési hirdetményi kivonat.

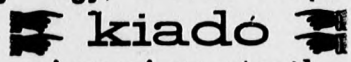
A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Vukiosevits Paula végrehajtónak néhai Szimendits Zsvíkö örökösei végrehajtást szenvedő elleni 100 ftt tökéövetelés és járulékal iránti végrehajtás ügyében a zombori kir. trvszék (a zombori kir. járásbíró) területén levő Zombor határában fekvő a zombori 3946. számú tjkvben Szimendits Zsvíkö tulajdonánál bejegyzett s A + 9. sorszám a. foglalt (16661 b. 16666) hrszámú 1 hold 1156 ¹/₂ [-] öles szállási szántóra és rajta levő 893 öi számú házra és betelekre 624 friban 10 sorsz. a. foglalt (16694 a 16695) hrszámú 449 ¹/₂ [-] öles szálló 118 friban a 11 sorszámú alatt foglalt (16865 b 66) hrszámú 1 hold 1238 ¹/₂ [-] öles szántó 374 friban a 12 sorszámú alatt foglalt (16911 16913) c/4 hrszámú 1 hold 996 ¹/₂ [-] öles részlet 99 friban és a 13 sorszámú alatt foglalt 17282/a hrszámú 5 hold 375 [-] öles szántó 459 friban ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1892. évi november hó 15-ik napján délután 3 órákor a zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság árverési helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatul fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10 %-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett arfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszoigáltatni.

Kelt Zomborban, 1892. évi augusztus hó 29. napján.
A zombori kir. trvszék mint telekkönyvi hatóságnál.

Radány Péter,
kir. tszki bíró.

Egy nagy, száraz borpincze

a gimnasium utczában

dr. Danninger házában.

Bővebb értesítés nyerhető a tulajdonosnál.

M. kir. államasutak
Budapest-déli üzletvezetőség
2841. szhoz.

Hirdetmény!*)

1892. évi november hó 6-ától kezdve a Szabadka-dályal vonalon Szabadka és Bajmok állomások közt fekvő

„KUN-BAJA“

(133. sz. űrház)

e nevezéssel megálló-hely létesített, a hol utasok fel- vagy kiszárlása végett az állábbi vonatok feltételeken meg fognak állani.

4202. sz. az a m. l. y. vonat.		4212. sz. az a m. l. y. vonat.		Állomás és megállóhely.		4201. sz. az a m. l. y. vonat.		4211. sz. az a m. l. y. vonat.	
I. II. III. oszt.	I. II. III. oszt.	I. II. III. oszt.	I. II. III. oszt.	I. II. III. oszt.	I. II. III. oszt.	I. II. III. oszt.	I. II. III. oszt.	I. II. III. oszt.	I. II. III. oszt.
6. ^{50*}	5. ^{30*}	Ind. Szabadka	Érk.	8. ⁵⁰	10. ³⁰	Ind. Tavankút m. h. ind.	8. ¹⁶	9. ^{30*}	
7. ^{10*}	5. ^{50*}	Ind. Tavankút m. h. ind.	Érk.	8. ⁸	9. ^{30*}	Ind. Kun-Baja m. h. ind.	7. ⁰⁵	9. ^{15*}	
7. ^{30*}	6. ⁵	Ind. Kun-Baja m. h. ind.	Érk.	7. ⁰⁵	9. ^{15*}	Érk. Bajmok			

Megjegyzés.

- 1.) Az állomások neveitől balra fekvő menetidők felülről lefelé, a jobbra fekvő menetidők alulról fölfelé olvasandók.
- 2.) A vonatok közlekedési ideje közép-európai idő szerint van kitüntetve. — Az esti hat órától, reggeli 5 óra 59 percig terjedő éjjeli idő a percek alahuzásával van megjelölve.
- 3.) Ezen megállóhelyre nézve a tavankúti menetidők mérvadóak és megjegyzetlik, hogy Künbaja és Tavankút között a szomszédos forgalom I. vonalszakaszának menetidőit alkalmaztatnak.

Budapest, 1892. évi november 4. én.

Az üzletvezetőség.

* Utánnomat nem díjazatik.

Kneipp-féle

gyógyszerek és legjobb minőségben; valamint egyedül jogosított áruhelye az oszt. magyar birodalom részére.

Kneipp pléb. különlegességeinek

„AZ ANGYALHOZ“

címzett gyógyszerartból Würzburgban. Csász. és kir. udvari gyógyszerint. Salzburgban.

Csak egyenesen a czimnél rendelni!!! Árjegyzékek szívesen ingyen és bélyegmentesen.

Hirdetmény.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy a zombori

„Csitaonicza“

vendéglőt átvettm és f. évi november hó 6-án megnyitottam.

Főtörökvésem az leend, hogy tisztelt vendégeim igényeit, ételben, valamint kitűnő magyar boraimmal mindenkor kifogástalanul kielégítem.

Kitűnő sörök és válogatott boraimat különös figyelmébe ajánlom a n. é. közönségnek.

A nagyuri közönségnek külön terem áll rendelkezésére.

Déli valamint estebéd a legutányosabb ár mellett bérelhető

Naponta d. n. 1/2, 5 és 5 óra közt friss sör esapolás, hideg ételkről gondoskodni kötelességemnek fogom ismerni.

Közveacsorákat (Banket) 1 ftt 50 krtól feljebb lelküismeretesen és legizlésebb kivitelben rendezendek, s végül, hogy magamat méltóvá tegyem a n. é. közönség kegyes pártfogására — kötelezem magamat minden tekintetben kifogástalan feltételekkel a n. é. közönségnek kedveskedni.

Mely tisztelettel

Mayer Lajos.

Kétszer hefenként zeneestély a helybell kedvelt zenekar, Herczenberger által.

Hat aranyérem, diszkereszt és diszoklevelek.

Cognac

gróf

ESTERHÁZY GÉZA

saját gyártmánya

orvosi tekintélyek által ajánlva, felette kellemesen és jól izlik. minőség tekintetében bármelyik francia gyártmánnyal versenyezhet ára pedig sokkal ölcsőbb.

Különlegesség:

a * * * * cognac

mely mindenütt kapható.

Cognacunk tiszta borból idegen anyagok hozzávegyítése nélkül, francia mód szerint készül s ezért járványos betegségeknek igy **KOLERA** ellen óvszerűl sikerrel használtatik.

A gróf ESTERHÁZY GÉZA-féle

cognacgyár igazgatósága:

Budapest, V I. külső váczai-ut 23.

Páris, Lipese, Bordeaux, Nizza, Berlin, Brüsszel.

Értesítés.

Van szerencsém tisztelettel a nagyérdemű közönséget tudatni, hogy **Koszanits A. C.** ur-tól a saját házában létező

divat-rófös-üzletét

megvettem és azt törvényileg özögezve

PANDUROVITS D. M.

özög alatt tovább fogom vezetni.

Miután olyan kellemes helyzetben vagyok, hogy üzletemet legszebb, legdivatosabb és igen izléses áruval, hazai valamint külföldi elsőrendű gyárakból berendeztem.

E szerint bátorkodom a nagyérdemű közönségnek helyben, ugy szinte vidéken magamat kegyeikbe ajánlani, kérve igen számos látogatásukkal megszerencséltemi.

Zomborban, 1892. évi október hó 1-én.

Mely tisztelettel

PANDUROVITS, D. M.